

Unia Europejska znosi wizy dla Ukrainy i Gruzji

Rafał Sadowski

7 grudnia Parlament Europejski i Rada UE osiągnęły porozumienie w sprawie wprowadzenia przez Unię nowego mechanizmu zawieszającego ruch bezwizowy. Otwiera to drogę do zniesienia krótkoterminowych wiz schengenських (na pobyt do 90 dni w okresie 180 dni) dla obywateli Ukrainy i Gruzji. Rada formalnie już wydała zgodę na ruch bezwizowy dla obu państw (w październiku dla Gruzji i w listopadzie dla Ukrainy), jednak uzależniła wejście ich w życie od wprowadzenia nowego mechanizmu zawieszającego. Zniesienie wiz może nastąpić w pierwszych miesiącach 2017 roku.

Nowy mechanizm ułatwia zawieszanie ruchu bezwizowego przez UE na wniosek państwa członkowskiego lub Komisji. Mechanizm odnosi się do wszystkich państw, wobec których UE stosuje ruch bezwizowy. Może być zastosowany w przypadku nagłego wzrostu fali migracji lub naruszeń zasad pobytu, odmowy przyjęcia osób deportowanych lub ze względów bezpieczeństwa.

Komentarz

- Przyjęcie nowego mechanizmu zawieszającego było warunkiem zgody na liberalizację wizową z Ukrainą, Gruzją, a także Kosowem i Turcją postawionym przez Niemcy i Francję i popieranym przez niektóre kraje członkowskie. Przeciągający się wewnątrzunijny spór wokół mechanizmu dotyczył przede wszystkim kompetencji poszczególnych instytucji unijnych przy jego stosowaniu. Spowodowało to znaczne opóźnienie zniesienia wiz dla Ukrainy i Gruzji, które spełniły wszystkie unijne warunki już w grudniu 2015 roku.
- Liberalizacja wizowa jest obok umów stowarzyszeniowych kluczowym instrumentem w procesie integracji państw wschodniego sąsiedztwa z Unią. Służyć ma też wzmocnieniu pozycji oraz wizerunku UE w tych państwach. Unia jednak w dużym stopniu zaprzepaściła pozytywny efekt, który mogła osiągnąć dzięki tej decyzji w sprawie Ukrainy i Gruzji. Spowodowane to było długimi negocjacjami (trwającymi od 2008 roku z Ukrainą i 2012 roku z Gruzją), opóźnianiem przez Unię decyzji pomimo spełnienia przez oba kraje wszystkich unijnych warunków. Dodatkowo w przypadku Ukrainy pozytywny efekt polityczny zniesienia wiz osłabia wstrzymywanie ratyfikacji umowy stowarzyszeniowej przez Holandię, która domaga się zagwarantowania, że Kijów nie otrzyma perspektywy członkostwa w UE. W efekcie w obu państwach rośnie rozczarowanie polityką unijną zarówno wśród polityków, jak i w społeczeństwie.
- Decyzja w sprawie nowego mechanizmu zawieszającego ma też znaczenie dla Kosowa i Turcji, objętych procesem liberalizacji wizowej. Jednak w obu przypadkach Unia nie

podjęła decyzji w sprawie zniesienia wiz. W przypadku Kosowa, pomimo wypełnienia technicznych warunków, państwa członkowskie domagają się postępu w zwalczaniu korupcji i zorganizowanej przestępczości oraz sfinalizowania traktatu granicznego z Czarnogórą. Z kolei w przypadku Turcji negocjacje wizowe znalazły się w impasie z powodu niespełnienia przez Ankarę unijnych warunków (kluczowym jest złagodzenie surowego prawa antyterrorystycznego wprowadzonego po lipcowym puczu) i głębokiego kryzysu w dwustronnych relacjach.